

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานของเกษตรกรตำบล
โนนเขตภาคเหนือตอนล่าง

ชื่อผู้วิจัย นางสาวพนารัตน์ พันธ์จุฑาบุญย์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ สุทธสุภา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณา คุณาพร	กรรมการ
อาจารย์ รำไพพรรณ อภิชชาติพงษ์ชัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานของเกษตรกรตำบล ความสัมพันธ์ระหว่าง ภูมิหลังของเกษตรกรตำบล กับระดับความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานของเกษตรกรตำบล และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานเกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานของเกษตรกรตำบล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรตำบลที่ปฏิบัติงานในตำบลที่มีการทำเกษตรผสมผสานในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 199 ตำบล ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนตัวอย่าง 100 ตำบล รวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม โดยส่งทางไปรษณีย์ (Mailed Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการหาค่าไคสแควร์ (Chi - square)

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่มีอายุราชการโดยเฉลี่ย 13.76 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สมรสแล้ว มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ และเคยทำงานต่างภูมิลำเนาตลอดเวลา มีระดับเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท พื้นที่รับผิดชอบโดยเฉลี่ย 1.35 ตำบล 11.97 หมู่บ้าน 1,410.90 ครัวเรือน ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสาน และคิดว่าความรู้ที่ได้รับยังไม่พอเพียงแก่การปฏิบัติงานและควรได้รับเพิ่มเติม ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากวารสารการเกษตรและมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานในระดับ สูง

ในด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานพบว่า เกษตรตำบลมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำเกษตรผสมผสานใน หัวข้อ "เทคนิคเฉพาะบางอย่างในการทำเกษตรผสมผสาน" มากที่สุด และต้องการความรู้เพิ่มเติมจาก การทัศนศึกษา มากที่สุด และเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่ยังมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า แหล่งความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานของเกษตรกรตำบล มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสาน ส่วนอายุราชการ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา ประวัติการทำงาน ระดับเงินเดือน พื้นที่รับผิดชอบ ประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสาน และระดับความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานของเกษตรกรตำบลแต่อย่างใด

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรตำบลประสบในการปฏิบัติงาน ได้แก่ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับตัวเกษตรกร ภัยธรรมชาติและแหล่งน้ำทางการเกษตร และปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเกษตรกรตำบล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ รัฐบาลควรเพิ่มแหล่งความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรผสมผสานแก่เกษตรกรตำบลให้มากขึ้น เพิ่มงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานของเกษตรกรตำบล สนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพแก่เกษตรกร ให้ความรู้แก่เกษตรกรให้มากขึ้น ควร มีนโยบายและเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนและขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

Thesis title : The Needs for Knowledge on Integrated Farming Systems of Sub-district Extension Workers in the Lower North of Thailand.

Author : Miss Panarat Panuschutabul

M. Sc.(Agriculture) : Agricultural Extension

Examination Committee:

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Chairman
Assist. Prof. Dusdee Nalampang	Member
Assist. Prof. Warapa Kunaporn	Member
Lecturer Rampaipan Apichatpongchai	Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the level of needs for knowledge on integrated farming systems of sub-district extension workers , the relationship between their personal backgrounds and the level of needs for knowledge on integrated farming systems, and the problems and some suggestions about their work on integrated farming systems.

The population studied were 199 sub-district extension workers, working on integrated farming systems in 9 provinces in the lower north of Thailand. One hundred samples were randomly selected and data collection was done through mailed-questionnaires. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and Chi-square test.

From research findings, it was found that most sub-district extension workers were 13.76 years of working, with Bachelor degree or equivalent, married, having domicile in northern region, used to work outside their own domicile, received salary between 10,001-15,000 Baht, having working area in 1.35 sub-districts, 11.97 villages and 1,410.90 households, attended training on integrated farming systems and thought that they need more additional knowledge. Sources of agricultural information were from agricultural documents and most of them had the level of knowledge and understanding on integrated farming systems at the high level.

As regards the needs for knowledge on integrated farming systems, it was found that sub-district extension workers needed knowledge particularly on the process and methods of practicing integrated farming entitled "Some specific techniques on integrated farming". They needed to increase their knowledge through field trip most and they still need for knowledge on integrated farming systems.

From hypothesis testing, it was found that only sources of agricultural information were related to the needs for knowledge on integrated farming systems. As for working duration, educational level, marital status, domicile, working background, salary level, working area, training experiences and the level of knowledge and understanding on integrated farming were not related to the needs for knowledge on integrated farming at all.

The problems of sub-district extension workers include inadequate budget, farmer's problems themselves, natural disasters and water resource for farming, and problems about their work.

Recommendations based on this research results were sources of agricultural information concerning integrated farming systems should be promoted, annual budget should be increased, quality inputs should be supplied to farmers, farmer's training on integrated farming systems should be organized, cleared policy and working target should be set up and cooperation from other concerned agencies should be strengthened.